

Personalprelatur

Fra en juridisk synsvinkel er Opus Dei et personalprelatur i Den katolske kirke. Prelaturene er hierarkisk organisert og har ansvar for spesielle pastorale virksomheter.

28.03.2006

PERSONALPRELATURENE

Den juridiske struktur som kalles personalprelatur tok form under Det andre Vatikankonsil. Konsildekretet *Presbyterorum ordinis* (7/12 1965) slo fast at det ”for å utføre visse

særskilte pastorale oppgaver for forskjellige sosiale grupper i visse regioner eller nasjoner eller til og med i hele verden” i fremtiden skulle kunne dannes, blant andre institusjoner, ”særskilte bispedømmer eller personalprelaturer”.

Konsilet ønsket en ny juridisk struktur med fleksibilitet som kjennetegn, og som ville bidra til å spre det kristne budskap og levemåte effektivt: slik svarte Kirken på det krav som ble stilt til dens oppdrag, som er forankret i menneskenes historie.

Flertallet av de kirkelige jurisdiksjonsområdene som finnes i dag er territorielle, ettersom de organiseres på grunnlag av de troendes tilknytning til det området der de bor. Det typiske eksemplet er bispedømmene.

I andre tilfeller er det ikke de troendes bosted som er avgjørende for hvilken kirkelig jurisdiksjon de tilhører, men det avhenger av andre omstendigheter, for eksempel yrke, ritus, immigrantstatus, en avtale med jurisdiksjonsområdet osv. Dette er tilfelle med for eksempel militærordinariatene og personalprelaturene.

Personalprelaturene – som Det andre Vatikankonsil ville fremme ifølge det ovenstående – ledes av en hyrde: en prelat som kan være biskop og utnevnes av paven, og som styrer prelaturet med styringsrett. Prelaten omgis av et presteskap, som er sammensatt av sekularprester, og lekfolk, menn og kvinner.

Personalprelaturene er således institusjoner som tilhører Kirkens hierarkiske struktur, det vil si de er en av de måter som Kirken organiserer seg på, for å utføre det

Kristus vil at den skal gjøre. Deres troende fortsetter imidlertid å være medlemmer i de lokalkirker eller bispedømmer der de bor.

Gjennom de kjennetegn som her er beskrevet, blant mange andre, skiller personalprelaturene seg fra ordener og generelt fra de forskjellige former for det viede liv, samt fra de bevegelser og foreninger som troende kan danne. Kirkeretten forutsetter at hver og en av personalprelaturene reguleres av Kirkens allmenne rett og av sine egne statutter.

PRELATURET OPUS DEI

Før Opus Dei ble et personalprelatur var det allerede en organisk enhet som besto av lekfolk og prester som arbeidet sammen i en pastoral og apostolisk oppgave med internasjonal karakter. Denne konkrete kristne oppgaven består i å spre idealet om hellighet midt i

verden, i yrkesarbeidet og i hver enkelts dagligliv.

Paul VI og de etterfølgende pavene besluttet at man skulle studere muligheten for å gi en juridisk form til Opus Dei i samsvar med dets natur, en form som i lys av konsiltekstene skulle utformes som et personalprelatur.

I 1969 begynte det arbeidet som måtte gjøres for å virkeliggjøre denne tilpasningen, med medvirkning fra både Den hellige stol og fra Opus Deis side. Dette arbeidet ble avsluttet i 1981. Deretter sendte Den hellige stol et informasjonsbrev om prosedyren til de mer enn tusen biskopene i de bispedømmer der Opus Dei var tilstede, for at de skulle bidra med sine observasjoner.

Etter at dette skrittet var tatt, opprettet Johannes Paul II Opus Dei som et personalprelatur med

internasjonal karakter ved den apostoliske konstitusjonen **Ut sit**, datert 28. november 1982, som trådte i kraft den 19. mars 1983. Med dette dokument offentliggjorde paven de statutter som utgjør den særskilte pavelige loven for prelaturet Opus Dei. Disse statuttene er de som grunnleggeren hadde forberedt mange år tidligere, og bare de endringer som trengtes for å tilpasse dem til den nye kirkeretten ble gjort.

FORHOLDET MELLOM PRELATURET OG BISPEDØMMENE

Prelaturet Opus Dei er en jurisdiksjonsstruktur innen Kirkens pastorale og hierarkiske organisasjon. Likesom bispedømmene, de territorielle prelaturene, vikariatene, de militære ordinariatene osv. har den en egen autonomi og ordinær jurisdiksjon for å virkeliggjøre sitt oppdrag som er å tjene hele Kirken.

Av denne grunnen er den direkte underlagt og direkte avhengig av paven, gjennom Kongregasjonen for biskopene. Prelatens fullmakt strekker seg til og begrenses av det som angår prelaturets særskilte oppgave:

a) Prelaturets lekfolk hører inn under prelaten i alt som angår prelaturets oppgave og rent konkret det som berører oppfyllelsen av de særskilte asketiske, utdanningsmessige og apostoliske forpliktelsene de påtok seg i den formelle erklæringen da de ble inkorporert i prelatet.

På grunn av sitt innhold faller disse forpliktelsene ikke inn under bispedømmets biskops fullmakt. Lekfolket i Opus Dei tilhører samtidig det bispedømme der de bor og fortsetter derfor å være lydige overfor denne biskopen på samme måte og i samme spørsmål som alle

andre dømte personer i
bispedømmet.

b) Ifølge forskriftene i Kirkeretten og ifølge Opus Deis partikularrett tilhører de diakoner og prester som inkardineres i prelaturet det sekulære presteskapet og hører helt og holdent inn under prelaten.

De bør fremme et broderlig forhold til de andre medlemmene i bispedømmets presteskap og nøye holde seg til de allmenne forskriftene for prester. De har også stemmerett samt er valgbare når bispedømmets presteråd konstitueres.

På samme måte kan biskopene, etter å ha innhentet prelatens, eller i dennes sted vikarens samtykke, betro prestene i prelaturets presteskap kirkelige embeter eller oppdrag (som sogneprester, dommere osv.) som de bare står ansvarlig for overfor biskopen, og

som de utfører i samsvar med dennes retningslinjer.

Opus Deis statutter (avsnitt 4, kapittel 5) fastsetter de kriterier som styrer forbindelsene, preget av et harmonisk samarbeid, mellom prelaturet og de bispedømmer som prelaturet utfører sitt særskilte oppdrag i. Noen kjennetegn ved denne forbindelsen er følgende:

a) Man begynner ikke Opus Deis arbeid eller starter ikke et av prelaturets sentre uten først å ha fått samtykke fra biskopen.

b) For å opprette en kirke som skal høre inn under prelaturet eller når man betror prelaturet allerede eksisterende kirker eller menigheter i bispedømmet, lages det en avtale mellom biskopen og prelaten eller den rettmessige regionalvikaren. I disse kirkene følger man bispedømmets allmenne forskrifter for kirker ledet av sekularprester.

c) Prelaturets regionale myndigheter holder regelmessig informerende kontakt med biskopen i de bispedømmer der prelaturet virkeliggjør sin pastorale og apostoliske oppgave, samt med de biskoper som inngår i bispekonferansens ledelse og dens forskjellige organer.

.....

pdf | dokument generert automatisk fra
[https://dev.opusdei.org/nb-no/article/
personalprelatur/](https://dev.opusdei.org/nb-no/article/personalprelatur/) (09.08.2025)